

Thứ Năm
7
tháng ba tây 1929
NĂM KỶ TÝ
THÁNG GIÊNG
Ngày 27

ĐUỐC NHÀ NAM

Xuất bản tại Saigon ngày thứ ba, thứ năm và thứ bảy

CĂN-PHÒNG HÓA-HOẠN

Tiếp theo ý kiến bài « Nước xa khơi cùu lửa gần » của H.-V. N. Trần Anh-huân trong báo *Đuốc-Nhà-Nam* số 50, ra ngày 28-2-29. Lại hôm chiều thứ bảy 2-3-29, tối ba giờ, gần bến đò kèo nơi đầu kinh Rạch-cát, quanh 13 chùa thành Chợ-lộn, có xóm nhà lá dày giáp rất đồng, dày ngang mươi lăm cái, cái nhà tên hai Hưng ở vách dày ngang, nhọn ngày vía ông Quản-Công, tên hai Hưng cũng vía, nêu nghe không lầm thì có kô nói: cúng rải đường cuộn hẫu tảng, cái lư đốt tóp phết bừng lửa ngn, sáu mây lý rực rực cùng ông hôi còn đó, hai Hưng bưng tưới vào lú tóc đang bừng, (y tưởng lấy nước gần mà chữa lửa), té ra trót vào lại bùng thêm, tấp qua truyềng giấy, cảng thâm bối (phai truyềng đồng vò can), tấp luôn mái nhà mới thành ra hỏa hoạn; hai Hưng chữa lửa vượt bờ cánh tav, liền can trộn một dày ngan, theo lán gió lối 10 căn thiêu hủy. Có người bài: « Cảng đao sau ông không té đao, lít phai tai tượng; hay là Annam mà cung người Tàu thì máy ông làm hiền cùa Annam giàn mới xui nén hỏa hoạn; Phai chí lèo hai Hưng cung vía ông Thượng-dâng ». L.V.D. ở trước đình, tham-biện Bi-chieu (Gia-dinh) đều chẳng dặng phuot lanh tướng cung không lú có ông nào ganh mà gieo họa; hay là cung ông Phan-thanh-Giáng lại càng tổ: hơn.

... sau mìn mìn cùa sao gần dòn Cây-mai đến nay lối 25, 27 năm chi đao, cháy có 3, 4 trăm căn nhà, tôi có dồn ra tay cứu chữa; lại nhà người quen, tình toán thuận tình, chủ khách đánh chiju phả, tôi xách búa leo lên chặt con-sê, phả sập rạn ra bắc, để đầu ngon gió và tinh ráo mạnh, vừa cháy tới cái nhà một bên nhà tôi phả sập áy thi ngọn gió quá to, vừa cháy vừa sập cái nhà đang cháy ấy, làm cho ngọn lửa xẹt ra rất mạnh ráo đất, lan tüo qua nhà tôi phả sập, mà cháy cái nhà bên kia; lại chô áy là chỗ gió ngan, tướng không lú bắt qua kia kia dặng, nhưng bị gió vùn, ngọn lửa xẹt ra lại cuốn vào, cho nên tuy cách xa, và ngon gió mà bị cháy luôn thêm 5, 7 mươi căn nữa, cháy mà thảm mạo thương tâm.

Tot thường hay chữa lửa, biết nhiều trận hỏa hoạn, như nhà người con có thể chữa và nhà thủy-xa, chó nhà lá thi thường thấy, xá đến tuổi lửa tàn, chó lửa cháy mai lám, và ngon lửa lò xa, bắt lò, thủy-xa theo không kip, thi làm sao mà chữa! Lại phải kiểm thô thẩn, đừng co khí ráp máy chữa rồi, lửa tan hết.

BH đó cho nên tôi có nghĩ ra một lò dò lúu mà không giám viết vào báo thương, vì xét minh thấp thôi không dám trào cao, là e nổi lời thất mít lóng là khôn-nhì, này nhoi i thua thấp ý kiến ông H. V. N. Trần tố ra đây tha đồng ban lòn xé.

Hỗn nento thi cả nhà hàng là trại phai sá, chờ xe nhan lối 4, 5 mươi thước tay mít cái, rủi rò có thể chua làm cùng một cái là khôn.

Lòng muôn ở xóm xít lại đồng, thi rằng mà cái bắc ngót, nhưng nhà cây lop ngót còn có chỗ lò vòi cũ rít ro tiếng là khô chua, mà thô hành hoa như nhà lá. Lại trong đây nhà lá thi không hén xén vào một hai cái nhà ngót, con lám cùng ngót ấy cũng như rong. Ngày càng có nhiều tay dù đã mài cái là mít đồng lóng, làm việc với lò bít máy muôn, mà bình nhứt vò phương tí hót.

Nón không mít cái là bằng ngót, thi là nhuying lát cho máy tay, cay pùi họ cái mít rồi minh mướn mà ô, tuy trai tiền phò có hơi mít một chút mà yên thán.

Mỗi khi hỏa hoạn, thi nhà Banquo

TIN TRONG NU'Ô'C

N° 10722

Vụ ban Thương-Khâu

SAIGON

Chúng tôi có nói về vụ ban Thương-Khâu Saigon nói mục xã thuyết.

Nay nhắc lại rằng dùn thứ tư, thứ 5, và trưa thứ 6 máy ông hội-dồng Annam có nhóm nhau tại hội quán nhau dân đại biểu đề tình tên chịu hay là không nên chịu giao việc khoản trung thương khu cho hàng

Máy ông hội đồng xem xét chí lý rõ, qua chiều thứ sáu 4 giờ, máy ông di nhóm tại phòng Thương-mãi Saigon. Bên phe Tây có ông Darles bảo chưa bình vực cho hàng từ kia được việc, còn bên phe Annam thì Ông Dược thay mặt phòng Cảnh-nông.

Ông Bên thay mặt hội Quản-hạt.

Ông Liêng thay mặt thành phố Chợ-lớn.

Ông Khâ thay mặt thành phố Saigon.

Ông Sư thay mặt phòng thương mại Saigon.

Bà nhóm đó ông Sư có bình nén ở nhà, còn ông Dược, được thô mời trè quá và có bình nén lèn không kịp, thành ra còn có ông Bên, ông Liêng ông Khâ đối phó với 12 ông ngồi thi! Ba người nói sao lị 12

Ông Dược ở sadec lèn không kịp nhưng ông có đánh giấy thép cho ông hội trưởng bộ cái quả thương

khâu vây:

« Sader 22 Février 1929 »

« Président Conseil d'administration des usines de la Porte de la Commune Saigon. »

« Santé ne me permet assister réunion ce soir »

« Excuses. Mais après examen question repousse proposition. Compagnie générale des Colonies sujet fournit et Exploitation chalands pour Ports »

« Signé: NGUYỄN-TÂN-DƯỢC. »

DỊCH RA QUÁC NGỮ:

Càng ông hội trưởng bộ Cai-quản thương-khâu Saigon. »

« Trong mình có bình, lén nhóm không kịp chiếm này. Xin chịu lỗi. Nhưng xét kỹ cái vấn đề bữa nhóm hôm nay tôi không chịu để cho Công ty thuộc địa lãnh phần Cai-quản việc chuyển chở bằng xe-lòng thô cho Thương-khâu Saigon. Ký tên: Nguyễn-

tân-Dược. »

Ông Trần-văn-Khai công kích vụ này, bèn phái tay không nghe ông nên ông bỏ bài ra và vùa đưa tên tài chí thay mặt cho thành phố Saigon tại phòng Thương-mãi và bộ cai quản Thương-khâu.

Ông Liêng cũng không chịu thuận theo ý muốn của ông Darles và bộ

ra về.

Ông Bên cũng không chịu.

Thế là 4 ông Annam đồng lòng không chịu. Thủ-tu Sư, ông bình không đi, mà ông cũng không viết thư mà tỏ ý kiến của ông.

Tôi có nói chuyện với Ông Dược giấy-thép-nói thi Ông nói với tôi rằng: « Ông là tôi bình nhiều quá nên tôi không được, mà nếu tôi không bình cũng không thêm đi, vì Annam là quá nói không lại hội đồng ta đây tới 12 người. Vì-ich, tôi không nói, tôi không nói ». Ông không nói cũng phải, nhưng phải chí ứng ô nhà mà việc thử như ông Dược thi mới hơn. Mà có ông Dược cũng được.

Chúng tôi khen máy ông hội đồng

bết trọng quyền lợi của đồng bào

bết trọng danh dự riêng của nhà

đại-biển, biết kinh nhứt tầm, mà

không chịu thuận theo lời của hàng

trên kia muôn chém đánh dập

quyền cái thương-khâu Saigon

là cái cờ chở thô của anh em đồng

hòn ta vậy.

TRINH-DIỀN-SANH cung bắn-báo. Tổng lý di viêng mít cự Phan-tây-Hồ

Lửa bén mà lên

Bán-sóng Saigon, chờ một hình để mít đưa qua Thủ-thiêm thuỷ chính phủ Annam chén, thuỷ nước Việt-nam chưa mít, ông bà ta kêu là « Bán-Nghé ».

Lúc tan binh Pháp dồn bá thành Saigon, đòn tát béo áy mà đòn quấn bộ lòn bò và treo cùn-trang.

Vì vậy cho nên mỗi khi quan Toàn-quyền, Thống-Đốc Đê-Đốc thủy và bộ binh, dồn Saigon đều ghê tàn, tại bến áy mà bưởi chon lòn bò.

Ngày hôm qua, 6 Mars 9 giờ sáng, quan Tân-Thống-đốc Nam KRAU-THÉIMER cung ghé tại « Bán-Nghé » mà lòn tròn nhậm Nam-ký.

THẤT MÙA

Tôn-cô Nam-ký đều bị thất mùa; mít mang Chi-luoc, Longxuyen

Chù-dien, tâ-dien và dàn lao-dong đều than khô, lo bùn.

Mùa này qua, còn toàn lo mưa tái, có tần-dâ mà bao nuôi tâ

dàn nǚa chàng? Bán lha dâ đồng thô-chong?

Nó giờ bón phđn thường nǚa không xong xong thi thô nǚa mà đồng

tien-thô mít tảng cho đưọc?

Vân-mang nước nǚa cung nguy cấp, bđ sánh nhay dàn-quốc

lai khô khôn. Những bđc thường lín-tri thô-cđ mít nǚa tu-bđn

có đđ gđ vò sđ thất mít nǚa năm nay cho nồng phu nhô-chong?

Phđt đđm thô, hay là cho dàn thiêu thô? Dân đang ngóng

mít trong nguy-en, mà người dâ quyền dâ thô ban on cầu khô nô

ngđ yêng sao?

Vui sao dânh, mà rủ nhau nay tiếc nly, mai tiếc khác.

Dân chđng lđg lđm nqđ-nhñ mà ngđt tin rđng: các quan cù

mít cù phđt tinh Rächgik sđp lo lđp tiếc trn trọng dđ dñ mít

quon chđnh tinh mít đđc lđc.

Nó y như lđm vđy thi ta nđm ngđt ta mà than thđm,

mà thđm cho tuong lđ nước nhđ...

Dân nghđo, dđn dđt. (Tôa kđm dđp bđ) nđng nđo biđt mít al,

trong cùy a lo cùn khô, mà cùn phđt chđnh khô đđng cho a cùn thô,

cùy thô, vinh-hoa phu-quâ...

Nhò dâu mà quan Chù-sinh đđc vinh-thang mà ta phđt da

mít, dung vđt nly, cung tâc nđo?

Nhò dâu mà quan Chù-sinh đđc vinh-thang mà ta phđt da

mít, dung vđt nly, cung tâc nđo?

Tat sao mà hđi caanh-nđng và mđy ông chđ dâin dâin nhđn

không dđn lđ dđn nđn dđn thđm mít?

(Tôa kđm dđp bđ)

! Ôi! Tôa kđm dđp bđ!

Rồi mít mít thi thất mít nđa thi thô up sđ bđc nđo?

Rồi đây anh em lao-dong cù lđng gđc, chđng? Cù dđng tinh

hđp cù nhau mà lo cho vđt mít sau nđy chđng?

T. T. H.

Ảnh ông TRINH-DIỀN-SANH

SAIGON

